

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

PROBLEMA CEA MARE

Festivitățile jubiliare ale „Astrei”, desfășurate la Blaj, au oferit din nou un admirabil prilej de afirmare a solidarității neamului românesc. I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan a concretizat-o într-o înălțătoare cuvântare, ce a mers la inima tuturor, spunând: „am venit cu dragă inimă la praznicul de astăzi, pentru ca să vadă și de astădată toți fiii poporului nostru, că noi părinții suflești ai lor, pe lângă deosebirile de câteva puncte, care nu ele ne vor despărți vreodată, suntem una și cu sufletele înfrățite la marea operă de ridicare culturală și de întărirea forțelor morale ale națiunii”.

Acestei mărturisiri mișcătoare i-a dat o formă desăvârșită strălucitul discurs al Soveranului, care cu o intuiție genială a prins în accente de clasică frumusețe crezul suprem al nației românești, de a fi un bloc de granit, peste micile deosebiri ale zilei, spre a-și putea împlini destinul ei în lume.

Au fost clipe de negrăită emoție și entuziasm, cum nu s'au văzut de mult, zguduind sufletele și înflăcărând inimile atâtor mii de români fericiți. Din acest val de însuflețire spontană și curată, se culegeau acolo nădejdele calde pentru ziua de mâine, și se infiripau pe aripi de vis laurii de biruință ai unității noastre desăvârșite. Căci astăzi suntem încă în luptă pentru închiegarea ei definitivă, și nimic n'o servește mai hotărât și mai sigur decât fluidul divin al credinței religioase.

Dar noi tocmai aici suntem desbinați. Ce-i drept o desbinare mai mult formală, decât reală, cum ne-o dovedește atitudinea tradițională a poporului nostru de țărani. Ei refuză categoric separația, căci se închină și azi tot așa ca și strămoșii lor adormiți de veacuri, fără a admite nici o schimbare în legea lor sfântă. Revolta stilistă este o probă dureros de convingătoare. I. P. S. Mitropolit

Nicolae dela Sibiu a vizat, ca și altădată, tocmai această notă de unitate indestructibilă a religiei neamului nostru. Ea este o realitate necontestabilă, și dacă totuși ni se vorbește de două credințe diferite, aceasta nu-i decât o diversiune savantă, inventată de străini și întreținută de o clasă de români, orientați în alt sens decât cel tradițional de rassă. Numai noi ardelenii ortodocși ne dăm seama, fiindcă purtăm în sânge urme de grele suferințe religioase, cât de primejdioasă este diversitatea credinței pentru viitorul neamului românesc. De aceea s'au făcut și în trecut încercări generoase pentru suprimarea ei, fie generală cum a fost la 1798 și 1848, fie parțială sau locală cum ne-o arată infinitele exemple de demult și până în zilele noastre.

Dacă restabilirea unității religioase n'a reușit sub forma unei hotărâri colective, așa cum s'a întâmplat distrugerea ei la 1700, aceasta nu înseamnă că nu este posibilă în viitor, sau că nu are și alte căi de realizare. Ele trebuiesc încercate. De sigur nu prin violență și nici prin corupție sau vrajbă, ci pe drumul păcii. Și poate mai ușor dela individ la totalitate. E un proces mai firesc acela, ce pleacă dela rădăcină la crengi, dela țăran la cărturar. Trăim în veacul democrației, înălțată la rangul unei dogme de existență națională, de către personalitățile vieții noastre publice. De ce să tăgăduim valoarea demoului chiar numai în ordinea religioasă? Am fi nesinceri cu noi înșine și nedrepti cu poporul atât de Soveran în bunul lui simț de orientare și conservare.

Așa poate fi explicată și sugestia d. prof. Onisifor Ghibu, făcută la Blaj, ca „Astra” să se ocupe de problema cea mare a unității religioase. Fiind „Astra” cea mai populară instituție, s'a crezut că ea ar fi mai autorizată să pipăie chestiunea și să vadă cine și cum s'o rezolve.

Nu era o angajare în plin, cu riscuri și complicații, ci o apropiere prudentă de un subiect național extrem de important, evident nu acolo pe câmpia Libertății, ci în birourile sobre de gândire calmă și sfātuire înțeleaptă. Răspunsul la această propunere a venit prompt și surprinzător din „strana stângă”. Ascultați-l rostit de păr. Ștefan Roșianu: „Doresc din tot sufletul unirea acestor biserici, dar mă întreb că atunci, când acești doi frați de o limbă și de o origină se vor uni, încotro vor privi: spre mama lor sau în altă parte?”

Iată, în ce perspective este văzută refacerea unității religioase românești! Oarzan vor-

„Tot celce chiamă numele Domnului se va mântui. Dar cum vor chema pe Acela, în care nu cred? Și cum vor crede în Acela, de care n'au auzit? Și cum vor auzi, de nu li se va propovădui?”

Romani 10, 13, 14.

bind ni se spune să ne unim cu Vaticanul *catolic*, căci *ortodoxia* este din altă parte, străină de noi și de trecutul nostru.

A pune dela început problema astfel, înseamnă a o compromite, tăind ori ce platformă de apropiere între ortodocși și uniți.

„Spiritul iubirii creștinești sincere” — de care vorbește „Unirea” — ca isvor al idealului de unitate finală ce ne preocupă, cere în orice caz altă atitudine, desbrăcată de prejudecățile vechi confesionale și încălzită mai mult de realitățile noi ale României întregite.

Instinctul popular ne va arăta și unora și altora drumul mântuirii. Să facem apel la el, ca și altădată, evitând discuții oțioase și certuri zadarnice.

Rolul și chemarea preotesei în viața satelor.

— Idei din lucrarea citită la conferința preotească de primăvară din protopopiatul Ludușului. —

Viața poporului român e strâns legată de viața bisericii și religiei ortodoxe. Românii au simțit necesitatea acestei biserici ortodoxe, în care și-au păstrat neatinsă religia și credința creștină, de câte ori valurile furtunoase ale vieții îi amenință. Urmărind firul istoric al poporului român dela nașterea lui și până în zilele noastre ne putem da seama de marele rol ce l-a avut biserica noastră strămoșească în păstrarea credinței în Dumnezeu. — Astăzi însă această credință, din cauza curentelor distrugătoare de biserici și națiuni, este slăbită și în multe locuri chiar inexistentă. Odată slăbită această credință a scăzut și viața morală. Urmarea acestui rău îl vedem astăzi în toate manifestările de viață. Existând acest rău trebuie să căutăm deci să-l îndepărtăm, să facem o primenire a sufletului poporului nostru și această primenire se poate face tot numai prin biserică, prin slujitori ei.

În lupta aceasta de prime-

nire a poporului au un rol important, aproape ca preotul, și preotesele noastre. Prin cele ce urmează voiu căuta deci, să arăt care este rolul și chemarea preoteselor în viața satelor.

Mare este rolul și chemarea preotesei în viața satelor. Familia preotului fiind privită prima din sat sub toate împrejurările, deci trebuie ca în toate să se manifesteze astfel.

Preteasa trebuie să ia parte activă la toate manifestările de viață religioasă a satului de unde începe rolul ei. Preteasa are un rol social, cultural și educativ. Are menirea să adune în jurul ei, toate femeile satelor în diferite societăți culturale, de binefacere și alte societăți de interes moral-religios. În cadrul acestor societăți prin întruniri și conferințe să arate importanța credinței în Dumnezeu, datoria de-a înfrumuseța biserica, de a îngriji mormintele, de a păstra frumosul și neperitorul port românesc, spre a-l feri de împetrițare cu porturi străine, de a-și păstra limba curat ro-

mânească nefolosind cuvinte străine. La toate acestea preoteasa să fie exemplu. Să ia parte regulat la serviciile divine. Să fie modestă, să primească și să mângâie pe cei nenorociți. Să îndrume femeile la păstrarea curăteniei, care este un lucru principal în familie. Preoteasa să fie serioasă în toate manifestările față de popor. Să se ferească de clevetiri, să nu vorbască de rău pe alții. Preoteasa mai are chemarea să fie bună gospodină. E de datoria preotesei ca să știe să-și formeze și conducă o gospodărie model.

Altă chemare a preotesei și una din cele mai sfinte este să fie mamă. În zilele noastre, ale modernismului, un mare rău și păcat a intrat și în viața satelor noastre, când femeile se ferească de a fi mame, depărtându-se astfel de viața morală și de adevăratul scop al creierii femeii.

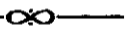
Sf. Scriptură ne spune că femeia a fost creiată ca să fie tovarășă de viață bărbatului și să procreieze și să perpetueze neamul omenesc. În concepția tuturor popoarelor și a tuturor timpurilor, femeii i-a fost rezervat rolul de mamă. În cursul vremii însă au degenerat moravurile și femeia a început să se amestece în terenul de muncă al bărbatului, iar rezultatul a fost tendința de emancipare și slăbire a dragostei de familie.

În timpurile vechi — cum avem cazuri în Sf. Scriptură — era considerată ca o pedeapsă dela Dzeu casa în care nu erau copii. Marea noastră regină Carmen Sylva spune „O casă fără copii este ca și un clopot fără limbă“. Mare adevăr.

Mare este deci chemarea preotesei în această privință. Trebuie să arate femeilor marile neajunsuri ce isvorește din lipsa de copii. Prin aceasta se aduce slăbirea iubirii de familie; într-o casă fără copii nu poate să existe nici bucurie, nici fericire. Copiii sunt aceia, cari ne apropie mai mult de viața familiară.

În concluzie am văzut că și preoteasa are un rol important în viața satelor. Precum preotul este părintele sufletesc al parohienilor săi, tot astfel preoteasa trebuie să fie mama, care se îngrijește de curătenia vieții morale a parohienilor. Aceasta curătenie morală, astăzi cu greu se poate face cu generația existentă, preoteasa trebuie să caute să sâdească din nou în femeia română dragostea de neam și credința în Dumnezeu, ca astfel femeile-mame să-și crească copilașii în dragoste, frică și credință în Dumnezeu. Procedând astfel, preoteasa și-a împlinit rolul și chemarea față de Dumnezeu și față de neam.

Pr. OCT. NICOLA-Heria

Dr. Ioan Vască, a arătat care este importanța Academiei Teologice din Cluj. În ea se formează clerul tinăr, care mâine va fi conducătorul spiritual al poporului. Ca să-și poată îndeplini misiunea clerul are nevoie, — mai ales în vremile în cari trăim, când atâtea curente contrare se afirmă tot mai mult — de o pregătire serioasă. Înarmați cu făclia cunoștințelor evanghelice și conduși de idealul creștin, absolvenții și-au împlinit misiunea, făcând cinste instituției.

Păr. Dr. Ioan Vască își încheie discursul, cerând sprijinul Prea Sfințitului Episcop Nicolae Colan și al Ven. Consiliu Eparhial, dorind succes și putere de muncă profesorilor și studenților.

Cuvântarea

P. S. Episcop Nicolae.

P. S. Episcop Nicolae Colan, patronul Academiei Teologice, își începe cuvântarea cu câteva amintiri plăcute și duioase. Timp de 14 ani P. Sf. Episcop a trăit în mijlocul studenților teologi. Azi, din voia lui Dumnezeu, s'a despărțit de acea instituție, dar e și acum patronul unei instituții similare, în care ar voi să se formeze adevărați apostoli. P. S. Sa, face apoi o serie de

considerațiuni foarte judicioase asupra timpului nostru de școală teologică și se bucură de faptul că azi, mulți dintre cei cari priveau cu indiferență Academiiile Teologice, încep a le recunoaște importanța. În seminarii băieții de 11 ani, nu-și pot cunoaște vocația, iar pregătirea teologică nu corespunde cu vremile de azi. La Facultăți se face ce e drept multă știință, dar nu se poate face educație. În Academiiile Teologice se înlătură ambele neajunsuri, prin faptul că studenții sunt deja capabili să își dea seama de vocația, pe care o au și fiind sub directa supraveghere a conducerii bisericești, pot da și educație. P. S. Sa, stăruie asupra problemei educației teologilor. Adresându-se clerului tânăr al Eparhiei, recomandă muncă intensă și întărirea în credință prin respectarea noului regulament al Internatului complectat de P. S. Sa. Acordând arhierasca-i binecuvântare, P. S. Sa invocă ajutorul Celui Atotputernic, pentru progresul științific și moral și pentru bunul mers al învățământului în noul an școlar.

Serbarea deschiderii anului academic s'a încheiat cu un imn religios, cântat tot de corul Academiei.

I. N.

Deschiderea anului de studii la Academia teologică din Cluj.

Miercuri, în 30 Octomvrie a avut loc la Academia Teologică ortodoxă, deschiderea festivă a anului academic.

La orele 8 s'a oficiat în Catedrala ortodoxă, utrenia și apoi liturghia.

După terminarea serviciului divin, întreaga asistență s'a îndreptat spre sala festivă a Consiliului Eparhial.

La festivitatea deschiderii, a asistat și P. S. Episcop Nicolae Colan, patronul Academiei, împreună cu dnii consilieri eparhiali păr. Dr. Sebastian Stanca, Dr. Vasile Sava, păr. A. Ludu, și păr. Laur. Curea. La intrarea lor, corul Academiei a intonat „Întru mulți ani Stăpâne!“ și „Ție se cuvine.“

Luând cuvântul păr. Rector

Minunea dela Maglavit în lumina evangheliei.

II.

Se mai susține din partea adversarilor, cum s'ar putea crede respective dovedit, că ciobanul de fapt a avut o apariție divină și nu este o plăsmuire a minții slăbite a lui Petre Lupu?

În primul rând avem declarația ciobanului, în al doilea rând o minte slabă nu poate oferi nimica, nu-i în stare să vorbească atât de clar, de convingător și conținând idei și porunci cari întru totul se identifică cu poruncile lui Dumnezeu date lui Moisi.

Așa de exemplu: „să se ducă la biserică și să se roage lui Dumnezeu“ se identifică cu porunca primă și a doua. „Să nu se rădă de bătrâni“ cu porunca a cincea. „Femeile să nu-și lepede copiii“ cu porunca a șasea. „Să nu se fure“ și altele cari nu cuprind nici mai mult nici mai puțin decât cele zece porunci. O minte slabă este în imposibilitate de a da idei și porunci atât de sublime, pe cari numai Dumnezeu le poate insufla aleșilor săi. — O altă dovadă că avusese o apariție divină

FOILETON

Eminescu și Sf. Lucia

Despre Biblie se spune cu drept cuvânt:

Invenit est liber in quo quaerit sua dogmata quoque Invenit et pariter, dogmata quisque sua.

Și aceste versuri — mutatis mutandis — se pot aplica și oamenilor mari, pe cari fiecare îi privește după felul său de a vedea lumea. Din această cauză în fiecare epocă marile figuri ale omenirii se proiectează în noi și noi forme, căci cei cari îi studiază văd lumea altfel, privind-o din alte puncte de vedere și anume, încercând a proiecta pe plan istoric propriile concepții și mai ales: propriile convingeri religioase. În afară de această formă de interpretare, mai există și tendința confesională de a interpreta toate prin prisma confesiunii în care s'a născut. Confesionalismul e dus la exces în biserica apuseană.

Teologii catolici tind a arăta că marile crea-

țiuni culturale ale omenirii s'au născut în mediu catolic, sau cel puțin sub influența catolică. E o teză asemănătoare cu rasismul lui Rosenberg (Mitul veacului al XX-a) care susține că toate figurile mari ale omenirii sunt sau germani, sau cel puțin bastarzi ai „rasei germane“.

La noi în țară, teologii catolici (de rit grec și latin) caută să fie propagatori ai acestei ideologii.

Părintele Louis Barral, călugăr assumptionist și directorul revistei catolice „Observatorul“ traducând în limba franceză câteva poezii ale lui Eminescu, în studiul introductiv, afirmă că cel mai reprezentativ poet al celui mai mare popor ortodox de azi, avea reale simpatii pentru catolicism și era chiar catolic, în ce privește concepția sa generală despre lume. Dl. Arpad Bitay, profesor de literatură românească la Seminarul Teologic din Alba-Iulia (colaborator la „Revista Istorică“, „Anuarul Institutului de Istorie Națională“ din Cluj etc.) în opera sintetică „Istoria literaturii române“ compară pe Eminescu cu Leopardi iar vorbind despre pe-

simismul lui Eminescu, susține că ar fi de origine catolică. Dl. G. M. Rașcu, profesor la Academia de teologie catolică din București, într-o broșură apărută în 1935 „Eminescu și Catolicismul“ nu afirmă în mod apodictic cum făceau ceilalți, ci vrea să dovedească simpatiile reale, pe cari le avea Eminescu pentru biserica catolică. Vom încerca în câteva foiletoane să examinăm mai de aproape argumentele aduse de dl. I. M. Rașcu.

Dl. I. M. Rașcu, consideră drept argument crucial, cultul Maicii Domnului, dar cu aceasta ne vom ocupa în alt foileton. Acum ne propunem să examinăm numai problema admirației față de Sf. Lucia.

Sul mare luccica l'astro d'argento
Placida e l'onda prospera il vento,
Venite al agile barchetta mia
Santa Lucia, Santa Lucia.

Dar cine a fost Sf. Lucia?

În missa latină, e pomenită după transformare. — „Nobis quoque peccatoribus fammulistuis, de multitudine mizerationum tuarum sperantibus

mai este și faptul, că a fost mut și surd în urma cărei slăbiri a fost dispensat din armată la 9 Martie 1931. Și din bolnav ce a fost, Dumnezeu îl vindecase. Fiindcă a fost găngav nu-l împedeca de a fi alesul lui Dumnezeu, căci și Moisi a fost găngav (Eșire 6, 12) și pentru aceea și-a împlinit cu sfințenie misiunea lui. Și tot pe locul sfânt, unde predică ciobanul, se mai săvârșesc foarte multe vindecări; amintesc pe medicul căpitan Rădulescu, care sărutase mâna ciobanului fiindcă i-a dat vederea, ceea ce nu putuse da știința oculiștilor „vestiți” din Viena sau Paris, și lucrul acesta l-a mărturisit în fața miilor de pelerini cu ochii scăldați în lacrimi. În fine, că apariția avută nu este o plâsmuire a ciobanului o mai certifică și faptul, că chipul apărut în fața ciobanului în cele trei Vineri și în Dumineca Rusaliilor în altarul bisericii, ceea ce mai dovedește că Dumnezeu este prezent când preotul săvârșește sfânta Liturghie în biserică, deci acel chip este identic cu vedenia prorocului Daniil (Cap. 7, 9) „Văzurăm până ce s'au pus scaunele, și au șezut cel vechiu de zile; și îmbrăcămintea lui era albă ca zăpada și părul capului ca lâna curată...” Deci perfect în acest fel îl vede ciobanul pe Dumnezeul nostru.

5. *Adversarii mai susțin, cum de Dumnezeu nu s'a arătat vre'unui membru al clerului, ci a ales tocmai pe un cioban bâlbâit și slăbuț la minte*

Cu privire la obiecțiunea aceasta, a-și răspunde tot cu o întrebare: cum Dumnezeu a dat darul, de-a inventa praful de pușcă, unui călugăr-preot de profesiune și nu l-a dat unui ofițer, fiindcă ei sunt competenți în această materie? Planurile lui Dumnezeu nu le putem concepe și nici voința Lui n'o cunoaștem. Și tocmai fiindcă preotul are harul, chiar pentru aceea n'a voit, ci îl dăruise acolo unde era în lipsă. Precum un plugar nu-și aruncă grâul unde odată este sămănat, ci acolo unde este în lipsă, așa și Dumnezeul dreptății aruncă harul acolo unde nu este. Și prin faptul acesta să împlinește prorocia: „pogorât-a pe cei puternici de pe

scaune și a înălțat pe cei smeriți”. (Luca 1, 52). Iar în alt loc spune, că cei întâi vor fi în urmă și cei din urmă întâi. Și această prorocie acum să împlinește. Și Iisus și-a ales de apostoli pe cei mai simpli pescari. Noi preoții nu suntem geloși cătuși de puțin de alegerea ciobanului de a fi „vas ales”, ci din contră ne bucurăm că Dumnezeu dintre noi Români a ales un propovăduitor, asemenea prorocului Iona când a fost trimis în cetatea Ninive să vestească pocăința.

În fine a mai spus cineva: „că este o rușine ca nivelul Bisericii noastre să fie la nivelul Maglavitului”.

Probabil că asemenea vorbe au mai șoptit și alții învățați și filozofi din timpul nașterii lui Iisus, când Magii dela Răsărit căutau pe noul Împărat în ieslea vitelor și vor fi zicând filozofii, că este o rușine pentru toate tronurile împărătești ca noul împărat să se nască într'o peșteră și nu într'un palat, asemenea lui Irod. Dar precum peștera s'a făcut Cer, ieslea vitelor scaun regesc și cel născut într'insa Împăratul-impăraților și al veșniciei, tot așa și minunea din Maglavit cu timpul își va primi toată strălucirea ei. Și precum alte popoare în grele încercări în vremuri de bejenie și la răspântiile veacurilor au avut ca far conducător pe câte-un Iuda și Rasputin, noi românii ne vom mândri și nu ne vom rușina cu un Petre Lupu!

Pentru-ce, noi preoții, cari suntem în mijlocul turmei cuvântătoare și cunoaștem bine pulsul credinței enoriașilor noștri, rugăm cu stăruință pe Prea Sfinții și de Dumnezeu întâriți arhieriei ai noștri să binevoiască a face mențiune despre minunaia întâmplare din Maglavit, în pastorele către credincioși. Nu numai pentru faptul, că precum la Nașterea Mariei au fost întâi chemați păstorii ca să vestească minunea, tot așa și azi pe un păstor de oi Dzeu îl cheamă să vestească pocăința tuturor, ci mai vărtos pentru faptul credinței și pentru dorul enoriașilor, cari după atâta timp de secetă sufletească, voiesc a-și îmbogăți sufletul cu cunoașterea lui Dumnezeu, și și-a adăpa sufletul la apa cea vie și pururea curgătoare a poruncilor lui Dumnezeu, precum spune Amos 8, 11. „Și voi trimite foamete pe pământ, nu foamete de pâine, nici sete de apă, ci foamete de a auzi Cuvântul lui Dumnezeu”.

Pr. N. ȘEULEANU

Învierea tinăruului din Nain

— Luca 7 11—18. —

La scurt interval după Paștile a-nului al doilea al activității sale, Mântuitorul după vindecarea servului suțaului, părăsește Capernaum-ul în tovărășia credincioșilor săi ucenici.

Se îndreaptă spre sudul Galileei, cercetând satele și cetățile. În apropiere de Nain întâlnește cortegiul, care ducea la locul de odihnă pe un tinăr stins în floarea vârstei. Jalea era nespuse de mare. Tinărul era iubit de toți câți l-au cunoscut, era și singurul razem, singura bucurie a mamei lui văduve.

Durerea apăsa greu asupra sufletelor. Amuțise până și glasul bocitoarelor și obicinuitele fluere ale fluerătorilor. Nimic omenesc nu putea revărsa un picur de mângăere în paharul amar al durerii.

Iisus se oprește. E adânc pătruns de suferința unei mame, care nici plânge nu mai poate; e impresionat de compătimirea generală. Sufere de durerea omenească. A venit în lume să aducă mângăere, e cazul să reverse această divină mângăere. Se apropie de cei ce duceau mortul. Toate privirile sunt îndreptate asupra lui: Cine este acest strein se întreabă naimitenii? Ce voește?

Ce va face învățătorul? se întreabă însoțitorii săi.

Cu blândețe și bunătate în glas îi zice văduvei: „femeie nu mai plânge”; iar apoi atingând gîolgiurile, cari acopereau mortul, zice acestuia: „tinere ție îți zic scoală”.

Ce minune nemi văzută și nemi auzită le este dat să vadă celor prezenți? La cuvântul magic, lacrimile se usucă în ochii mamei, o liniște Dumnezeiască îi inundă sufletul, floarea nădejzii îi surâde; sufletul revine și dă viață mortului.

Firul întrerupt al vieții la puterea cuvântului divin se înoadă. Tânărul se scoală. E viu, începe să vorbească. Lacrimile bucuriei reunește pe mamă și fiu.

Recunoștința, teama în fața supranaturalului, pleacă genunchii mulțimei înaintea Mântuitorului. Acum necunoscutul, este cunoscut; e tri-

misul ceriului, este fiul lui Dumnezeu, este însuș Dzeu. Dacă și moartea se supune poruncei lui, om nu este, ci Dzeu întrupat în corp omenesc.

Minunea, făcută la porțile cetății Nain deschide larg porțile sufletelor pentru pătrunderea cuvântului lui Hristos. E cunoscută în întreaga Galilee, în Samaria și Iudeea, în Perea; ajunge până și în întunerecul închisorii din Macherus la botezătorul Ioan.

E obiectul discuției pretutindeni, e blocul masiv pe care se clădește templul credinței în sufletele unora, și piatra de poticneală pentru alții.

Este o primă și netăgăduită dovadă asupra originii și ființei Lui. Dacă în fața vindecărilor minunate, mai puteau încăpea discuții, această primă înviere din morți exclude orice altă posibilitate de explicare, decât o autentică manifestare a puterii divine. Ea trebuie să scoată pe Iisus, chiar și în fața scepticilor și necredincioșilor din rândul magilor.

E pârğa propriei lui învieri. Cel ce pe altul învie și pe el se va învia, ca să plinească promisiunea dată, să pecetluiască credința întemeiată pe această promisiune.

E pârğa propriei noastre învieri la ziua de apoi. Precum tinerul din Nain la chemarea lui a prins suflet viu sculându-se, astfel la ziua de apoi la auzul glasului lui, morții vor învia pentru judecată.

Este în acelaș timp un simbol al învierii spirituale. Sub acest aspect se repetă zi de zi sub ochii noștri. Este un criteriu viu și permanent al temeiniciei credinței noastre.

Zi de zi se nasc mii sute de mii de oameni. Toți sunt morți sufletește prin moștenirea păcatului strămoșesc, morții fericirii vecinice.

Dobândesc viața prin sfințirea de viață a botezului, căci: „dacă nu se va naște cineva din apă și duh, nu va intra în împărăția lui Dumnezeu”, spune Iisus lui Nicodem. În botez prin acțiunea sfințitoare a duhului lui Dumnezeu, omul se trezește la o nouă viață a harului.

partem aliquam et societatem donare digneris cum tuis sanctis Apostolis ac Martyribus, cum Joanne, Stephano, Mathia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnete, Caecilia, Anastasia et omnibus Sanctistuis: Intra quorum nos consortium, non aestimator meriti, sed veniae quaesumus largitor admittere Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Asupra Sfintei Lucia găsim însă mult mai multe informații în Mineiul pe luna Decembrie. În 13 Decembrie găsim Stihul:

Lucia ca Fecioară o cunună a luat,
Și ca martiră prin a 2-a s'a încununat.

„Întru această zi, amintirea sfintei mucenice Lucia Fecioară. Aceasta a fost din orașul Syracuse aflându-se în Sicilia logodită cu bărbat; iară pentru boală ce supăra pe mamă-sa, se duse cu dansa la Catane, ca să roage pe Sf. Muceniță Agati să o scape din scurgerea sângelui: atuncia văd în vis pre sfânta Agati unde da tămăduire maică-sa și ei îi prezicea mucenicia ce era să ia pentru Christos. Deci dupăce se tămădui maică-sa

împărțindu-și averea la săraci, avea dorință a mărturisi pre Christos și fiind pârătă de logodnicul ei, a stătut înaintea lui Pashasie, carele a poruncit să o ducă să o rușineze: însă prin darul lui Christos a rămas curată: și văzând că nu este nădejde a-i schimba gândul, nici putând să o arză cu focul, ce aprinsese acolo unde sta sfânta, că era păzită de Dumnezeu, i-a tăiat capul cu sabia” (Mineiul pe Decembrie, București, Tipogr. Cărților Bisericești, 1894 p. 190). În Calendarul Ortodox în 13 Decembrie e Mucenicul Axentiu, dar în Mineiul tot în această zi găsim și „pățimirea sfinților mărișilor mucenici a lui Christos „Eustratie, Avxentie, Evghenie, Mardarie și Orest” (în timpul Împăraților Dioclețian și Maximian) precum și „amintirea sfintei mucenice Lucia Fecioară” și a „Prea cuviosului Părintelui nostru Arsenie cel din Latro” (un constantinopolitan care înainte de a îmbrăși monahismul, fusese „generalissim și Patriciu” al Imperiului).

La catolici, în 13 Decembrie e „Sanctus Lucas” dar în tabela onomasticelor găsim tot în a-

această zi și pe „Sancta Lucia.” (Cfr. Calendarul catolic al Franciscanilor din Ardeal pe 1930, p. 36).

La protestanți, în tabela onomasticelor, găsim numele de Lucia în 16 Decembrie (cfr. Calendarul Reformaților din Ardeal pe 1936, p. 42).

Concluzia la care ajungem după aceste răsfiori ale calendarelor, e că sfânta Lucia e o mucenică a creștinismului, stimată de toate cele 3 ramuri principale ale bisericii lui Christos. Despre ea găsim mai multe date în Mineiul pe Decembrie decât în „Missale Romane”.

Chiar dacă Sf. Lucia n'ar fi pomenită în Mineiul, ci ar fi sfântă martiră catolică, tot n'ar fi un argument pentru a susține că Eminescu a fost catolic.

Prea Sfințitul Episcop Vartolomeiu, al Râmnicului, are o poezie închinată Sfintei Bernadeta, uodesta fecioară din Lourdes, care a văzut pe Maica Domnului. Sf. Bernadeta nu e pomenită în cărțile rituale ortodoxe (și nici nu va fi), dar poate susține dl I. M. Rașcu că P. S. Vartolomeiu e catolic?

IOSIF NAGHIU, stud. in teol.

Dela natură suntem copii ai mîniei, suntem morți sufletește — prin harul lui Dumnezeu, prin baia renașterii, prin taina botezului, ne trezim la viață.

Câți apoi din cei treziți la viață prin revărsarea harului în botez nu mor de greutatea păcatelor personale. Orbiți de ademenitoare frumuseți din lumea păcatului, sunt târați pe povârnișul căderii. Viața izvorâtă din har e neglijată, disprețuită. Ei mor. Iadul triumfă. Prețul răscumpărării, jertfa de pe Golgota, devine zadarnică.

Sunt ei lipsiți de nădejdea învierii, a vieții vecinice, a fericirii cerești? Nu. Nemărginita iubire de oameni a Mântuitorului și pe aceștia

li cuprinde. Minunea învierii sufletești e repetată. „Suflete, trezește-te la o nouă viață“, e chemarea de fiecare clipă a celor păcătoși. Dacă nu lipsește căința și voința de viață, ea încolțește din nou prin taina pocăinței.

Ce măreață dovadă a dumnezeirii, Mântuitorului. Ea trăește nu numai în mărturia celor ce au văzut minunea la porțile cetății Naim, ci în milioanele de morți sufletește, cu cari se repetă de atunci încoace. Ce izvor nesecat de credință și nădejde! Cine îl va putea opri? Nimeni, căci curge din ceriuri în torrente cutropitoare, iar înlepciunea omenească e de jos, aparține pământului.

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

INFORMAȚIUNI

Știre personală. P. S. nostru *Episcop Nicolae a plecat Marți la București, spre a lua parte la ședințele Sf. Sinod, convocat în sesiunea de toamnă. Ieri s'a înapoiat la reședință iar azi Duminecă merge la sfințirea bisericii din Viișoara, prot. Turda.*

DECORAREA P. S. EPISCOP NICOLAE. Cu ocaziunea vizitei de Duminecă 4 l. c. la Cluj, M. Sa Regele Carol II-lea a binevoit a decora proprio motu, pe P. S. nostru Episcop Nicolae cu ordinul Coroana României în gradul de mare ofițer. De asemenea P. S. Sa a fost invitat de Suveran la prânzul intim din vagonul regal. Ne bucurăm din tot sufletul pentru aceste înalte atenții ale Majestății Sale, cari se răsfrâng și asupra Eparhiei noastre.

Suveranul la Cluj. Duminică 4 l. c. capitala Ardealului a avut marea fericire de a primi sărbătorește pe M. Sa Regele Carol II-lea. Orașul eră splendid decorat cu steaguri, coroane și flori, iar străzile pline de zeci de mii de țărani în costumele lor pitorești. Pretutindeni Regele iubit a fost aclamat cu entuziasm și urale nesfârșite, cetățenii, fără deosebire de lege, manifestându-și devotamentul lor neclintit pentru Tron și Dinastie. La cursele de pe coasta Feleacului, la placa dela Someșeni ce amintește coborârea din avion în 1930 și la Parcul sportiv atât de superb, M. Sa Regele Carol II-lea a simțit căldura dragostei românești și bucuria fără de margini a desrobiților din Ardeal. Și pe bună dreptate. Căci prin farmecul personal, ca și prin uriașa activitate ce o desfășoară în folosul țării, prin atențiunea deosebită dăruită Ardealului și instituțiilor sale, Suveranul a intrat pentru totdeauna în sufletele noastre. Din această legătură indisolubilă între Rege și popor isvorăsc forțele mira-

culoase ale unității naționale și creațiunile durabile, cari îi asigură existența istorică.

Pregătiri pentru congresul FOR-ului. Miercuri s'a ținut în sala mare a primăriei din Arad, consfătuirea intelectualilor, convocată de P. S. episcop dr. Andrei Magieru al Aradului, în vederea discutării și alcătuirii programului congresului Frației ortodoxe române, ce se va ține la Arad, în zilele de 25 și 26 c.

La chemarea episcopului Aradului au răspuns toți reprezentanții autorităților locale și ai societăților culturale și patriotice.

P. S. episcop Andrei face istoricul FOR-ului. Arată apoi că dorința comitetului central al acestei organizațiuni religioase și românești va aduce la Arad făclia ortodoxismului aprinsă la Cluj. Spune că este nevoie de o refacere sufletească din afară înlăuntrul, pentru că numai așa vom trece peste criza morală și economică, în care se zbate azi întreaga lume. Lucrurile acestea le urmărește FOR-ul. A chemat pe intelectuali spre a-i sta în ajutor în organizarea congresului.

P. S. anunță apoi programul probabil al congresului, ce va fi următorul: în ziua I, serviciul congresului la palatul cultural. După masă, pelerinaj la mormântul lui Vasile Goldiș, unde se va sfinți crucea dela mormântul marelui naționalist. La orele 5 jumătate, conferința d-lui Lucian Blaga. Seara concert religios la palatul cultural.

Ziua II, de dimineață, serviciul divin, după care va urma continuarea congresului.

Se procedează apoi la formarea diferitelor comisii, ce se vor ocupa în mod detaliat cu organizarea și aranjarea diferitelor chestiuni în legătură cu primirea, găzduirea și alimentarea participanților la congres.

După aceasta s'au făcut diferite propuneri în legătură cu modalitatea de a aduce la congres pe intelectuali și țărani din județ.

O numire binemeritată. Dl Vasile Stoica ministrul României la Sofia a fost numit zilele trecute minis-

tru plenipotențiar la Londra. Fiu al Bisericii noastre, născut în Avrighul lui Gheorghe Lazăr, dl ministru Vasile Stoica a desfășurat atât la Tirana cât și la Sofia o admirabilă activitate diplomatică, ce l-a impus cercurilor conducătoare ale țării așa de mult, încât a fost promovat astăzi la postul cel mai important din diplomație, ilustrat atâta vreme de genialul Nicolae Titulescu. Ne bucurăm din toată inima și facem cele mai calde urări dlui ministru Vasile Stoica.

Al doilea secretar general. La ministerul Cultelor s'a numit al doilea secretar general în persoana cunoscutului scriitor Cezar Petrescu, dându-i-se în atribuție toate chestiunile privitoare la arte. Această delimitare va contribui la o mai bună și promptă rezolvare a chestiunilor bisericești din partea Ministerului.

Preoții extrabugetari. Se știe că azi sunt numeroase parohii cu preoți neplătiți de către Stat, din lipsa de prevederi bugetare. De ani de zile acești preoți, constituiți în asociații luptă pentru dobândirea drepturilor ce li se cuvin. Dl V. Iamandi, ministrul Cultelor, a promis că o parte a solicitanților va fi satisfăcută acum din creditul extraordinar ce i s'a acordat, iar cealaltă la noul buget.

Biblia ilustrată. Academia Română a luat act cu bucurie în ultima ei ședință săptămânală de tipărirea Bibliei ilustrate la mănăstirea Neamțu din Moldova. Ea este opera I. P. S. Mitropolit Nicodem dela Iași, unul din cei mai mari cărturari ai Bisericii noastre. Cartea impresionează prin faptul, că dă, pe lângă textul prescurtat al Bibliei, ilustrații originale ale unuia și aceluiaș artist, luate din întreaga iconografie creștină după alegerea iscusită a prof. I. D. Ștefănescu. Sperăm, că noua ediție a Sf. Scripturi va fi bine primită, mai ales de tineretul școlilor noastre.

Nr. 110—1936 (31) 1—1

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ort. rom. din *Cărpiniș-Vârtop*, protopopiatul Abrud, în urma aprobării Ven. Consiliu Eparhial din Cluj sub Nr. 5929-1935 și 5138-1936, publică prin aceasta, că vinde prin licitațiune publică *materialul lemnos al unei case a bisericii, în ziua de 18 Octomvrie a. c., ora 1 d. a. în localul școlii din loc.*

Prețul de strigare se statorește la 13.000 Lei.

Condițiunile de licitație se pot vedea la oficiul parohial ortodox român din Cărpiniș-Vârtop.

Cărpiniș-Vârtop, la 27 Sept. 1936.

Ioan David, *Nicolae Mera,*
paroh-președ. epitrop.

Oficiul Parohial Ortodox Român
Cluj—Dâmbul Rotund.

Nr. 80/1936. (30) 2—2

Publicație de licitație.

Parohia Cluj Dâmbul-Rotund, vinde prin licitație publică, în ziua 18 Octomvrie 1936, un imobil în su-

prafată de 1 jug. pământ arător în hotarul numit Cordoș, cu prețul de strigare 25.000 Lei, în scopul cumpărării unui alt imobil potrivit edificării unei biserici.

Licitația se va ține în școala primară de stat Nr. 10 din Cluj, str. Banatului la ora 15 p. m.

Licitanții vor depune o garanție de 5000 Lei, iar costul imobilului va fi achitat imediat după licitație, la semnarea procesului verbal.

Cluj, la 30 Septemvrie 1936.

Pr. Gavril Relea
adm. paroh.

Văzut: *N. Vasiu*, protopop.

Nr. 552/1936 prot. (28) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III. *Făurești*, protopopiatul Cetatea-de-peatră, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.
2. Sesiune parohială 1 jug. 188 stg.² și cimitirul vechiu.
3. O mierță (30 litri) cucuruz nesfărmat și o zi de lucru dela fiecare casă.
4. Venitele stolare stabilite în ședința consiliului parohial din 25 Iulie a. c.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile în termen legal oficiului nostru și se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Concurenții vor avea să producă act de învoire dela Prea Sfințitul Episcop.

Baia-Mare, la 7 Sept. 1936.

Oficiul protopopesic al Cetății-de-peatră în conțelegere cu consiliul parohial din Făurești.

Alexiu Latiș, protopop.

Nr. 553/1935. (29) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III. *Plopiș*, protopopiatul Cetatea-de-peatră, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Staf.
2. Locuință în natură: casă și supraedificate; folosirea grădinei de lângă casă în extensiune de cca 1 jug. cad.
3. Drept de pădure și pășune egal cu un drept întreg urbarial.
4. Bir în număr 35 Lei de fiecare casă, cca 90 case.
5. Stola cf. hotărârei consiliului parohial din 25 Iulie a. c.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile în termen legal oficiului nostru și se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Concurenții vor avea să producă act de învoire dela Prea Sfințitul Episcop.

Baia-Mare, la 7 Sept. 1936.

Oficiul protopopesic al Cetății-de-peatră în conțelegere cu consiliul parohial din Plopiș.

Alexiu Latiș, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj